

חמוטל בר-יוסף
מוֹתֵר
שירים 2014-2013

הוצאת תלביג לשירה

EDITOR IN CHIEF: RAFI WEICHERT

העורך הראשי: רפי וייכרט

EDITORIAL BOARD: ISRAEL HAR

המערכת: ישראל הר

ODED PELED

עודד פלד

המייסדים:

משה דור, רפי וייכרט, גיורא לשם

ספרינו רואים אור בסיוע ידידי קשב:

- פרופ' דוד אוחנה
- פרופ' מירון ח. איזקסון
- ד"ר רוחמה אלבג
- גלעד אלון ואבי פן ("קרן הספרים")
- ד"ר אברהם אלקיים
- פרופ' קרן אלקלעי-גוט
- ד"ר עדו אמבר
- ד"ר דנה אמיר
- אביבית ואבי אקשוטי
- שרה ארנסון
- פיני ויונה בדש
- יפתח בן אהרון
- ד"ר ניצה בן-ארי
- פרופ' מאיר בר-אשר
- ישראל בר-כוכב
- ד"ר נמרוד בר עם
- ד"ר גלי דרוקר בר עם
- פרופ' אורי ברנשטיין
- בנימין ברסון
- יעקב גור-אריה
- אורית גידלי ואלכס בן-ארי
- מרדכי גלדמן
- ד"ר מירי גלעד
- גילי דגן
- הרצל ונחמה דונסקי
- פרופ' יצחק (ציקי)
- ותלמה דינשטיין
- אורי הלוי
- ד"ר תמר הס
- ופרופ' רונן סגמן
- ד"ר אסף הרי
- פרופ' רחל הויז-לזרוביץ'
- הדסה וד"ר יורם וולמן
- דרור ויגדור
- פרופ' שלמה וינר
- תרצה ולנטין
- ד"ר אלישבע והרריין
- ואשר רייך
- ד"ר אוריאל זוהר
- פרופ' חנן חבר
- אביבית ויחיאל חזק
- ענת חנוך ואשר גל
- ברק טל
- ד"ר אביבה טל
- ד"ר הדסה ופרופ' חיים טל
- ד"ר זהר יבין-גיא
- פרופ' משה ב. יצחקי
- דן ירדני
- ד"ר חביבה ישי
- בנו כלב
- פרופ' דן כספי
- גילי כרמל-יונתן
- פרופ' נתנאל לאור
- דורית לבון-שטרנפלד
- פרופ' ישראל לויץ
- נורית לווינסון
- אסנת לידר
- ד"ר מיכל לניר
- ד"ר גלעד מאירי
- פרופ' עדנה ודן מוזס
- ד"ר אורית מיטל
- פרופ' סימור מייז
- פרופ' יצחק מסתאי
- ודינה מסתאי פון-שוורצה
- פרופ' ורד סלונים-נבו
- ופרופ' יצחק (יאני) נבו
- ד"ר יוסי נגה
- פרופ' בני נגריס
- רחלי נול-כהנא
- פרופ' יהודה ניני
- ד"ר מתן ואפרת ניניו
- נעמי נמרוד וד"ר חגי רוגני
- עמוס סגל
- רוני סומק
- "סיפור פשוט" – חנות ספרים
- פרופ' צ'ארלס ת. סלמון
- ד"ר ישראל סמילנסקי
- מיכל סנונית
- אורי עטר
- עירית ורפי עמית-כהן
- ד"ר חנה עמית-כוכבי
- יעל ואלי עקביה
- אהוד פדרמן
- ארנון פורת
- פרופ' דוד ועפרה פיימן
- ד"ר ורדה פילובסקי
- ד"ר אריה פילובסקי
- אירית ואודו פלקוביץ'
- אסתי וגדי פרוכטר
- רוחמה פרוכטר
- פרופ' רחל פרנקל-מזן
- פרופ' גבריאל צורן
- ד"ר רחל צורן
- רותי וגדי קוטלר
- פרופ' גדעון (גדי) קורן
- ליאת קפלן
- פרופ' רות קרטון-בלום
- פרופ' מיכאל קרן
- אילן רוזינר
- פרופ' פיליפ רוזנאו
- פרופ' גלית חזן-רוקם
- ופרופ' פרדי רוקם
- תיקי רותם
- זאב רו
- פרופ' יעקב רו
- פרופ' טוביה ריבנר
- יוליה שוחט ונעמה אורפז
- רובי שונברגר
- גילי וגרשון שחור
- אילנה שחק
- פרופ' גולן שחר
- רבקה שטייניץ
- גילי שטיינר
- אסתי שמואלי ואוהד נוי
- פרופ' ראובן שניר
- פרופ' אניטה שפירא
- רבקה ואמציה תבואה

חמוטל בר-יוסף

מותר

שירים 2013-2014

הוצאת קשב לשירה

Hamutal Bar-Yosef

Book Name

מסת"ב: 000-00-00-00-0 ISBN:

הזכויות שמורות לחמוטל בר-יוסף ולהוצאת קשׁב לשירה

Copyright by Hamutal Bar-Yosef & **KESHEV** Publishing House

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או אמצעי – אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר – כל חלק שהוא מהחומר שבספר זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב שתינתן מראש מאת בית ההוצאה לאור.

כתובתנו באינטרנט: <http://www.poetry.org.il>

נדפס בישראל תשע"ה • 2015 Printed in Israel

סידור, עימוד והדפסה:

א. אורן הפקות דפוס בע"מ

סדר השירים

7	בלילה
8	[החזר לי את חפזון המים]
9	[נשמתה המשתקת]
10	[עם ערב רוח]
11	החברים שלי בפייסבוק
12	לא מסתדר
13	על אופנוע הונדה
14	הדור הצעיר
15	[פתאם העולם נקלף ונשאָר בלי השמים]
16	[בבואת אלהים באדם]
17	שיר פשוט
18	מוסיקה 1
19	מוסיקה 2
20	[מדי פעם הוא מופיע]
21	חלום
22	חוצה ישראל
23	קום
24	במהירות
25	שקיעה
26	אחרי הסערה
27	קשה
28	להכיר
29	כשגופי יהיה נבול
30	[העלים השתתקו ברוח].
31	[מה עוד נשאָר לי לרצות]
32	יקיצה
33	עוד אפיטף
34	ארבעה גלגלים
35	הרהורים על הרעות

36	סכנות
37	לנו היה
38	שני שירים על המשוררת
39	ארס פואטיקה
40	תחשבי
41	[לפַעַמִּים אֲנִי הַכֶּלֶב שֶׁל אֱלֹהִים]
42	לא
43	מה שאומֵר לאמי
45	תבקשי סליחה
46	על מה
47	[יִשְׁכְּנוּ קְרוֹבוֹת מָאֵד זֶה לָזוֹ]
48	באמצע דצמבר
49	ביום השנה
50	כשהאוויר מלא
51	[לִילָה תָמִים לְטַפְתִּי אֶת גּוֹפֶךְ הַיָּרֹוִי]
52	ערב חג
53	[וּמִדּוּעַ אֲנִי מַעֲדִיפָה לְאָכֵל מָרֵק]
54	צילום ישן
55	פיוט
56	"אֶת עֶבֶד!"
58	פזמון
59	המילים
60	[שִׁיר הוּא מְכַשֵּׁר]
61	ולסיכום

בלילה

בְּלֵילָה כְּשֶׁהַשִּׁירָה נִפְרָשֶׁת
מִנְקֻבוֹבִיּוֹת מַחֵי הַנְּמוּחוֹת
וְתוֹפְשֶׁת וּמִתְפָּרֶשֶׁת
עַל כָּל הַחֲשָׁכוֹת

בלילה

אֲנִי שׁוֹכֶכֶת עַל כָּל הַסְּפָרִים
כְּמוֹ עַל אֶבֶן מְקוּקוֹת
בְּגִדֵי אֲרָכִים וְאַפְרִים
אֲנִי יִשְׂרָה לְגַמְרִי
הַשָּׁמַיִם עָלֵי יִשְׂרָאֵל, זוֹהָרִים.
אֲנִי מִתְקַרֶּבֶת.

*

הַחֲזֹר לִי אֶת חֲפֹזֶן הַמַּיִם
בְּעֶרְוֶן הַצֵּר שֶׁל הַיּוֹבֵל
אֶת הַמְרוּצָה הַזֵּרִיזָה, חֲסֶרֶת הַסֶּכֶר, הֵלֵא מִמַּחְשָׁבָת,
אֶת טְרוֹף הַטֹּהֵר שֶׁל רֵצִי הַמַּיִם הַצְעִירִים לָעֵד,
הַמְמַהֲרִים תְּמִיד
לְשׁוּמְקוֹם.

✽

נִשְׁמָתָהּ הַמְשִׁתָּקֶת
יוֹשֶׁבֶת בְּעֵגְלַת נָכִים
מְחַזֶּקֶת עֶפְרוֹן מְחַדֵּד זָקוּף בְּפֹה
וּמְזַמֶּינָה אֶתְכֶם לְשֹׁבֶת בְּחִיקָה
וּלְהַתְּבוֹנֵן אֵיךְ הִיא רוֹשָׁמֶת
שִׁפְיֵרִית, פָּרָפֶר.

✱

עם עֶרֶב רוּחַ
עֲתִיקָה יוֹתֵר מִן הָעוֹלָם
מוֹשַׁחַת אֶת הָרֹאשׁ הַמֵּת
בְּשִׁמְנָה הַצָּלוּל,
עוֹטֶפֶת אֶת הַקֶּדֶקֶד הַחַיִּי
בְּסִדְיֵי בְשָׁמִיָּה,
חוֹבֶשֶׁת אוֹתוֹ בְּתַחבוֹשׁוֹת צוּף,

מְמַרְיָאָה אוֹתוֹ מִן הַגּוֹף
אֶל פְּאֵתֵי שָׁמִיָּה.

החברים שלי בפייסבוק

הַחֲבֵרִים שְׁלִי בַּפִּי־סֵבּוּק
שְׁטִים סְבִיבִי בְּהַמוֹנֵיהֶם הַזְעִירִים
אוֹפְפִים וּמִלְטָפִים אֶת גּוֹפִי
כְּמוֹ לְהַקִּת דְּגִיגוֹנִים יַפְהַפִּיִם
אֱלֹמִים, פְּרוּעֵי שַׁעַר, מְשׁוֹטְטִים כְּהִיפִים
בְּרַחֲבֵי אֵימָפְרִית מִתְכּוֹת וְצִ'פִּים.

לא מסתדר

אֱלֹהִים מְדַבֵּר אֶתְךָ בְּגִ'י פִי אָס
הוא אוֹמֵר לְךָ:
הַצֵּמֵד לַנְּתִיב הַיְמָנִי
וְאַחֲר־כֵּן פָּנֵה שְׂמאלָה.
הוא אוֹמֵר לְךָ:
מִפֶּגַע דָּוָח בְּצַד הַדֶּרֶךְ.
הוא אוֹמֵר לְךָ:
אֲנִי מַחְשֵׁב מִחֲדָשׁ.
אֲנִי מַחְשֵׁב מִחֲדָשׁ.
וְשׁוּב:
אֲנִי מַחְשֵׁב מִחֲדָשׁ.

אֲבָל אֶתָּה לֹא מִסְתַּדֵּר
עִם הַמְּכַשִּׁיר הַדְּפוּק הַזֶּה.

על אופנוע הונדה

על אופנוע הונדה סיויק
בְּרִמְזוֹר צֶהָב מְהֵבֵה
וְצִיּוֹץ אֶס אֶס אֶס דִּקִּיק
הָאֵם תִּסְפִּיק
לְמִצָּא חֵן? לְהִתְאַהֵב?
לְהִגְבִּיָּה? לְהַעֲמִיק?

מִתַּחַת לְשִׁמְיַכַת דִּכְאוֹן
הַלְחִי עַל הַפְּרִית הָרֶפֶה
לֹא מוֹכֵן. לֹא קָם.
לֹא רוֹצֶה לְהִיּוֹת עִם.

קָדָם כָּל
נוֹסֵעַ לְשִׁדָּה הַתְּעוּפָה
וּמוֹצֵא אֶת עֲצָמוֹ
בְּמִלְכָּדָת.

מִחֲלוֹן הַמָּטוֹס
הָעוֹלָם וְכָל מְהוּמָתוֹ
מִתְכַּסֶּה בְּשִׁמְיַכַת עֲבִים לְבָנִים
מִתְעַלֵּם. עֹזֵב אוֹתוֹ וְאֶת קָהְלוֹ.

עֵצָם אֶת עֵינֶיהָ
הָעֵלָם בְּלֹא.

הדור הצעיר

עַל הַטְּרוֹף הַנּוֹרָא שֶׁל הַצְעִירִים
נִכְתָּב בְּלִטְיָנִית מְדְרִיגָל מְקַסִּים
בַּחֲצֵרוֹ שֶׁל פְּרִידְרִיךְ בְּרַבְרוּסָה.

בְּכֶתֶב הִירוֹגְלִיפִים עַל פִּפִּירוֹס
נִכְתְּבָה קִינָה עַל הַדּוֹר הַצָּעִיר
שֶׁמִּתְנַהֵּג בְּצוּרָה מְזַעֲזַעַת.

וּמָה הִרְגִּישׁ תֶּרַח
כְּשֶׁבָנוּ שָׁבַר אֶת אֱלֹהָיו
וְנִטְשׁ אֶת הַבַּיִת, אֶת הַהוֹרִים?

✱

פִּתְאֹם הָעוֹלָם נִקְלַף וְנִשְׁאַר בְּלִי הַשָּׁמַיִם,
כִּמוֹ סִיר בְּלִי מִכֶּסֶה, שְׁנִשְׁכַּח בְּמִקְרָר,
אוֹ כִּמוֹ שְׁלֶחֶן אַחֲרֵי הָאֲרוּחָה, כְּשִׁמְנֵעִים אֶת הַמֶּפֶח,
אוֹ כִּמוֹ פֶּלֶה שֶׁהִנּוּמְתָה הוֹרְמָה בְּאַחַת
וְהִיא נִחְשָׁפֶת בְּכָל חֲצ' קוֹנִיָּה.

✱

בְּבוֹאֹת אֱלֹהִים בְּאָדָם
כְּמוֹ צָחוּק מִתְגַּלְגֵּל שֶׁל תִּינוּק
שְׂרוּעַ עַל גִּבּוֹ, חוֹתֵר כְּצַפְרִידַע,
בְּבוֹאָה שֶׁל אֲשֶׁר עוֹלָה וְגוֹלֵשׁ
בְּמִבְט הַיּוֹדֵעַ
שֶׁל מִי שֶׁעָשָׂה אוֹתוֹ יֵשׁ.

שיר פשוט

אדם סובל
שונא את מעולו ואת אויבו
אשר גם הוא כואב את כאבו שלו
ואת סבלו
בלי להבין ללב אויבו
בלי לדעת ולא כלום על מעולו.

מוסיקה 1

הכסופים של נגן החצוצרה
לצליל הענג, המדיק, הטוהור
כמו התנועה הרפה של השלהבת באח –
המאמצים הללו, שלעולם
לא יכתרו בהצלחה מלאה –
האם אין בהם
משום

מוסיקה 2

פָּנִיוֹ שֶׁל הַבְּחוּר הַהֶדִי
שִׁיָּצָא מֵהַמְקָדְשׁוֹן
שֶׁבָּצַד הָרְחוּב הַצָּפוֹף, הֲלֹא נָקִי
עוֹלָה עַל הַקְטָנוּעַ
תִּיק גִּימָס בּוֹנֵד בִּידּוֹ
וְנִקְדָּה עַל הַמִּצַּח מַעַל שְׂרֵשׁ הָאֶף
שֶׁקֶבֶל זֶה עֵתָה שָׁם בְּפָנִים
מֵהָאֲצָבַע הַנוֹגַעַת

זֹאת אֲנִי אַחֲרֵי הַשָּׁעָה הַיּוֹמִית
שֶׁל נְגִינָה בַּחֲלִילִית.

*

מְדִי פֶעַם הוּא מוֹפִיעַ
כְּדִי לְמַדַּד אוֹתִי.

אַחֲר־כֵּן הוּא נֶעְלָם
בְּשַׁחֲוֵר חֶדֶר הַמְדַּרְגּוֹת
יוֹשֵׁב שֵׁם וְגוֹזֵר אֶרֶץ לְבָן.

חלום

בְּאֶמְצֵעַ הַלֵּילָה
בִּירְכִים פְּשׁוּקוֹת לְרוּחָה,
בִּישִׁבָּה,
גַּלְשִׁתִּי בְּאֶמְצֵעַ הָרְחוֹב
בְּכַבִּישׁ הַיּוֹרֵד אֶל הַיָּם
בֵּין אֲרֻמוֹנוֹת חֲרָבִים פְּעוּרֵי מִשְׁקוּפִים
נוֹחַתֶת פְּתָאם בְּדִיוֹק עַל הָקוֹ
הַנִּפְשָׁק בֵּין הַחוֹל וּבֵין הַיָּם הַתִּיכוֹן.
פְּלִיטִים הָעֶפִּילוּ, שָׁחוּ וְחָמְקוּ,
אֶל תוֹךְ מַעֲמָקֵי מַעֲנִיקֵי הַמִּפְלָט.

חוצה ישראל

קח את הרכב שלך וסע
דרך גופי
בכביש חוצה ישראל.
תתחיל ממקורות הירדן
הקרירים. תרגיש את החמר
מבצבץ בין אצבעות הרגלים.
תרגיש את עקצוץ הנשיכה של דגים זעירים.
תמשיך אל חלקת הכנרת. דוממת היא
משתחווה בשכיבה לרגלי הגלימות הסגלות,
ופתאם היא סוערת, חומרת, עקשנית, מערבלת אותך,
עורמת צדפות וחלוקי אבנים על חופך.
סע בבקעה.
התכסה בצל ההרים הקודרים, גע במערות המדבר,
המשך בכביש השומם לכוון ים המות שלי –
הוא מצטמצם עם הזמן, זה נכון,
פנה עד למטה, דרומה,
דרומה, דרומה, דרומה, מהר.
אני כאן. בחלום אני מדברת.
אינני בשום ארץ אחרת.

קום

קום וְאַסֵּף אֶת אֵיבְרֵי גּוֹפֶךְ
שֶׁהִתְפַּזְרוּ בְּשֹׁטֶחַ.
הִכְנִס אֶת מַעֲיָה הַשְּׂפוּכִים
בַּחֲזָרָה לַבֶּטֶן וְנִסָּה לְהַדִּיק.
אֶל תַּעֲצֵם אֶת עֵינֶיהָ.
מִיֵּשׁוּהוּ יָרִים
וְיִשָּׂא אוֹתָהּ
כְּמוֹ בַּהֲלִיקוֹפֶטֶר.

במהירות

במהירות הברק יונק דבש מבהיק
סודק כמו זגג את נוף הגן
הנבקע לעיני הטיס הקטע
ומשיב לו מכת ריח של חלום.

שקיעה

שוב היום התמים יוצא לקרב
בלי נשק.
הרים ערמומיים, שותקים,
מביני דברים על ברים,
צמאי דם, בעצם,
מכינים חיק מחדד לדקר
את הראש הרך של השמש.

אל השמים הנסערים
פתע מתפרצת
משפחת פליטים פחוסים,
מטשטשי דעת, משלחי גפים,
טרופים, חבושי אפרים,
באחור מסכן
נסים מתוצאות השרפה,
מתפזרים לכל הרוחות
ונקרעים לגזרים.

/? אפודים

אחרי הסערה

אחרי הסערה

השמש סורקת את כדור הארץ –
מצלמת שבירי ענפים וכבישים בוהקים,
מותחת את הגזעים, מישרת את גלי הים,
הופכת במהירות דפי שדות צבעוניים,
מציצה בשפע הכתוב בהם
בשלל שפות לא מובנות,
נאנחת בתמהון מואר
ולוחצת על כפתור השמירה
של הזכרון.
– את בטוחה?
שואל אותה האדם.

קשה

קִשָּׁה לְזִקְנִים לְלַמֵּד לְשָׁחוֹת, לְנָהֵג, לְנַגֵּן,
לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּאִיפּוֹן וּבְאִיפּוֹד.
קִשָּׁה לָהֶם לְהַפִּיךְ חֲדוּשִׁים לְהַרְגִל.
אֲבָל אֲנִי, אִשָּׁה מְשֻׁכֵּילָה בֵּת שִׁבְעִים וָאַרְבַּע,
מִשְׁתַּקְּקֶת לְלַמֵּד וּלְבַצֵּעַ
אֶת הַצָּחוֹק חֲסֵר-הַסִּבָּה שְׁלִי,
צָחוֹק רַךְ וְחֲמִיקִימָה כְּמוֹ הַמֵּית הַחֲגִלָּה,
שְׂאוּלִי בְּעֶצֶם מְכֻסָּה עַל מְבוּכָה
אוֹ מְקַדֵּם אֶת פְּנֵי הָרָעָה
אוֹ מְרוֹיַח זְמַן לְתִשׁוּבָה,
וּבְכָל זֹאת הוּא נִשְׁמָע לִי עֲתִיק וְחָכָם
וּפּוֹתֵחַ שְׁעָרִים לְמִזְרָח,
וַאֲנִי לִי סְכוּי לְלַמֵּד אוֹתוֹ
בְּשׁוּם כְּתֵת-אֶמֶן.

להכיר

להכיר, לדעת, לטעם
את השנאה המרה
של השונא אותי.

לאפשר לרגע את הרגש
שאני מסכנת.

להריח את התעוב.
להתכוץ מפלצות
למשמע קולי הרך
כפרי מתלע.

בצפרנים שבורות
להתיאש
מהעמק המחריד
של השרשים.

לזקוף את חליות הגב הכואב.

להסביר, להבין
כדי להרגע קצת.

למחות בגב היד
את העינים הצורבות,
המתפקחות.

כשגופי יהיה נבול

כְּשֶׁגּוּפִי יִהְיֶה נָבֹול,
וְכָל כְּלִי קֶפֶה שֶׁל כְּאֲבִים מְקֵהִים,
שׁוֹרְצִים, מְכַרְסְּמִים, מְתַעֲלָלִים
בְּלִי הַפּוֹגָה –

רַחֵם עָלַי, אֱלִי.

הַשָּׂאָר לִי קוֹל צִלּוּל.

הַשָּׂאָר נָא זְקִיפּוֹת בְּאִישׁוֹנִי.

עֶזֶר לִי
לֹא לְשִׁכְחַ

אֶת הַרְגָּעִים שֶׁל פְּנָאִי,
שֶׁל נְגִינָה, שֶׁל אֹר, שֶׁל כַּח.

✱

הַעֲלִים הַשְׁתַּתְקוּ בְּרוּחַ.
פּוֹעֲלִים אֲרִזּוּ כָּבֵד יְלִים.
כָּל הַסְּפָרִים נֶאֱלָמוּ.
גַּם אֲנִי מִתְכַּוֶּנֶת לְנוּחַ.
הַתְּחַלֵּתִי לְמוֹת.

✱

מָה עוֹד נִשְׁאַר לִי לְרִצּוֹת
בְּעֶשְׂוֹר הַשְּׁמַיִם שֶׁל חַיִּי
כְּשֶׁהֲרִצּוֹן רָפָה וּפּוֹשֵׁר
כִּמּוֹ זֶרֶג זָקֵן?

רַק לְהִזְמִין
אֶת מִי שֶׁיֵּשְׁבוּ עָלַי שְׂבָעָה
שִׁיבּוֹאוֹ,
שֶׁיֵּשְׁבוּ בִּיחַד אֶתִּי,
שֶׁיִּקְשְׁבוּ זֶה לָזֶה
וַיֹּאֲרוּ פָּנִים.

יקיצה

בְּחִלּוּמִי הֵצַע לִי תַּפְקִיד
מִכְבֵּד, אַחֲרָאִי, בָּכִיר,
שְׂיָבִיא גֵאוּה לְהוֹרִי.

שְׁקַלְתִּי אֶת הַהֲצָעָה
בְּכֶבֶד רֹאשׁ,
הִתִּיעֲצָתִי עִם בְּעָלֵי נִסְיוֹן,
קִבַּלְתִּי אֲזֵהָרוֹת וְאֲשׁוּרִים,
יִדְעָתִי אֶת כָּל הַנוֹגְעִים בְּדָבָר
כְּלוּמֹר, אֶת כָּל מִי שֶׁעָלּוּל לְהַפְגֹּעַ.
בְּרִשׁוּל מָה,
שְׁנַרְאָה כְּמַתִּינוּת
אֶךְ לְמַעֲשֵׂה הָיָה תִּמְרוֹן
נִכְנָסְתִּי בִישׁוּב הַדַּעַת לְתַפְקִיד.

כְּשֶׁהִתְעוֹרַרְתִּי
הִכְתָּה בְּבִטְנִי הַבְּהֻלָּה
שֶׁהַחַיִּים נִגְמְרוּ,
שְׁעוֹד רָגַע אֶקְפֹּץ
עִם רְגָלִים קְשׁוּרוֹת
וְאַחֲר־כֵּךְ הַמַּיִם שֶׁפּוֹרְצִים לְנַחֲרִי.

עוד אפיטרף

פֹּה נִטְמָנָה בֵּת חֲלוּצִים
בְּיִשְׁבְּנָה הָיוּ קוֹצִים
בְּמִבְטָה סָבִין קְפִיצִית
בְּנִשְׁמָתָה רוּחַ פְּרָצִים.

ארבעה גלגלים

רתומה לצמד פְּרָדוֹת
שֶׁהִתְנַסּוּ כָּבֵד בְּכָל הַמְּלָחֳמוֹת
עָגְלַת הַהִיסְטוֹרִיָּה נָעָה קְדִימָה
עַל אַרְבָּעָה גִּלְגָּלִי עֵץ נוֹשָׁנִים:
שְׁלִיטָה וְהִתְקַבְּלוֹת מְלָפְנִים,
עֲלִבּוֹן וְחִרְדָּה מְאַחֵז.

הרהורים על הרעות

הרעות הזאת, המקדשת בדם הקרבות,
שזכרה הערב, הכואב, מעלה דמעות בעינינו,
יפי הבלורית והתאר של אז
המלטפים זה את זה הערב,
הרעות הזאת שהיתה מכורה, אם ואחות
מאירה ומחממת, גבירה ומדונה
חורצת גורל, מחוקקת
לכל איש רעים –

של מי היא היתה, בעצם?
ולמי היא חסמה את השער?
ממי היא קבלה דם טפי
ומי היה בעיניה לבוז,
גם אם דמו הכתים צמתה?

על מי היא פרשה את כנפיה
עם שן הקרבות,
למי היא הטילה ביצים של זהב,
ואת מי היא נקרה וגרשה?

מה יקרה הרעות ללבנו, מה רב ערפה!
למה לא נלטף זה את זה ואותה?
למה לא נהדר זה את זה ואותה
בחיוך של משתפים לדבר עברה?

סכנות

"זהוּם אָוִיר, טָרֹדֶר וּלְאֻמִּיּוֹת"
הֵם מְדַקְלָמִים בְּאָזְנֵי אֶת כָּל הַסְּכָנוֹת
שֶׁהָעוֹלָם נֹחֵשֶׁף אֲלֵיהֶן לְאַחֲרוֹנָה.

לֹא, אֵינֶכֶם זְקוּקִים לְלֹאמִיּוֹת
בְּאַמְרִיקָה, בְּצִרְפָּת, וּבְכָל הָאֲרָצוֹת
שֶׁבָּהֶן דְּגָלִים מִתְנַפְּנִים עַל כָּל מוֹסָד צְבוּרִי
וּבְכָל תַּחֲרוּת סְפוּרֶט,
וְהִילָדִים נִשְׁבָּעִים נְאֻמָּנוֹת לְדָגֵל מִדֵּי בָקָר
לִפְנֵי שֶׁהֵם שָׂרִים אֶת הַהֲמָנוֹן.

אִישׁ לֹא מֵאֲשִׁים אֶתְכֶם בְּבוֹגְדָנוֹת,
וְלֹא מִצִּיעַ לָכֶם לַחֲיוֹת בְּמָקוֹם אֲחֵר,
לְהַחֲלִיף לְשׁוֹן וְדַת, לְהַתְכַּחֵשׁ לְתוֹלְדוֹת עַמְּכֶם.

כְּשֶׁזֶה יִקְרָה
נִמְנָה שׁוֹב אֶת הַסְּכָנוֹת.

לנו היה

"לנו היה בית מאבן!"
היתה אמי לוחשת לי בחשך השתופי
את האגדה הקבועה, בעינים עצומות,
בהתפעלות משנה,
מלטפת את לחיי באצבעותיה העבות, הסדוקות
(רק בגיל שמונים קנתה לה טבעות. מזהב. משבצות).
"לנו היתה דלת כניסה עם ויטרז'ים.
לנו היה חדר אמבטיה גדול, שנים עשר מטר מרבעים.
לנו היה מרתף ענקי מלא רבות דבדבנים ושזיפים
שאמא והדודות בשלו בחצר בקיץ.
מפת השלחן שלנו היתה מפלוש ירק-אפר בהיר,
עם שושנים מסביב, והצלחות...
"ההשכבה הסתיימה", הכריזה גיטה המטפלת,
וכל האמהות הלכו לישן בחדרים של ההורים.
גם אמי נשקה לי לילה טוב.
לא ידעתי למה לחייה לחות.

שני שירים על המשוררת

1.

הַמְשׁוֹרֶרֶת
קוֹפֶצֶת רֹאשׁ
לְשִׁיר.

מֵאֵד יִשְׂרָה,
טְהוֹרָה,
מְשַׁחֲרֶרֶת.

אֶת רַגְלֶיהָ
קִשְׂרָה זֹלֹזוֹ
בְּשִׁרְשֶׁרֶת.

2.

בְּכַכּוֹר הָעִיר
עַל הַקִּיר הַמְּפָקֵר
מְרַסֶּסֶת אֶת שְׁמָהּ הַפְּרָטִי
וְאֶת שֵׁם הַמְּשַׁפָּחָה
שְׁמִתָּהּ לָהּ בַּיָּדִים.

מִזְמִינָה אֶתְכֶם
לְלֶדֶת אוֹתָהּ מִחֻדָּשׁ.

ארם פואטיקה

הִיִּית רוֹצֶה לְחַתֵּם
אֶת שְׁמךָ מֵעַל הַשִּׁיר שְׁלִי?

בָּא לךָ לְהִרְאוֹת אוֹתוֹ
לְמִי־שֶׁהוּ שָׁאֲתָה אוֹהֵב?

בָּא לךָ לְהַצְמִיד אוֹתוֹ לְמִקְרָר,
אוֹ לְדִלֵּת הַפְּלָדָה שֶׁל הַמַּמָּ"ד?

אִם כֵּן, אוֹלֵי לְמִרוֹת הַכֹּל
חַיִּי לֹא הָיוּ לְשׂוֹא.

תחשבי

לערן אל-בר

תחשבי שיש לך גמלת חן בלחי,
תחשבי שיש לך גמלת חן.
ולכן בא לך לחיך בזה,
ולכן בא לך לחיך.

כשאת אומרת: כן,
וגם כשאת אומרת: לא,
גמלת החן צוחקת,
וצוחק בזה העולם כלו.

✱

לִפְעָמִים אֲנִי הַכֵּלֵב שֶׁל אֱלֹהִים
קְשׁוּרָה הֵיטֵב בְּקוֹלָר
מִיִּשְׁרָה מִבֶּט וְזֹקֶפֶת אֶת אֶזְנִי
כְּלִי דְרוּכָה לְבָאוֹת,
כְּלִי נֶאֱמָנוֹת לְמִשְׁיָמָה
הֲלֹא בְרוּרָה. כְּלִי אֱמוּנָה
בְּיַד הַמִּשְׁגִּיחָה שֶׁל הָעוֹר.

וּלְפְעָמִים אֲנִי הַחֲלוּץ הַמְרֻכָּז
בְּקִבּוּצַת כְּדוּרְגָלָנִים נָכִים
נִתְקָלִים, לֹא מוֹתָרִים
אֲמִיצִים בְּטֶרוֹף
וְאֱלֹהִים מְחַבֵּק וּמְנַחֵם אוֹתִי
כְּשֶׁאֲנִי מְחַטֵּאָה אֶת הַשַּׁעַר
לוֹחֵשׁ לִי בְּאֶזֶן:
אֵל תַּחְדְּלִי לְנִסּוֹת.

לֹא

לֹא תוּכַל לְשַׁנֵּחַ אֶת אֲהַבְתִּי
גַם אִם תֵּאָבֶה, גַם אִם תִּגִּיד.

מֵאַחֲרֵי עֵינֶיךָ הַבֹּהוֹת פֶּתָאם
מִחֲבֹאֵי מְהֻדָּדִים תִּמִּיד.

מה שאומר לאמי

1.

הַדָּבָר הָרָאוּשׁוֹן שֶׁאָמַר לְאִמִּי
כְּשֶׁאֶפְגַּשׁ אוֹתָהּ בַּחֵיק
שֶׁבִקְצֵה שְׂבִיל הַחֶלֶב
הוא: סְלִיחָה
עַל הָעֵט הַנוֹבֵעַ, עַט הַפֶּרֶקֶר הָאֶפֶר
עִם הַמִּכְסָּה הַכְּסוּף.
הִיא קִבְּלָה אוֹתוֹ בְּמַתָּנָה
מֵאִבִּי אֲנִין־הַטַּעַם,
הַחֲסֶכֶן עַד סִגְפָּנוֹת,
וְנָתַנָּה לִּי אוֹתוֹ כְּשֶׁנִּהְיִיתִי
סְטוּדֵנְטִית.
בְּאוֹנִיבְרִסִּיטָה!
הַשְׁתַּמְשָׁתִּי בּוֹ כְּשֶׁנָּה,
וְאַבְדָּתִי אוֹתוֹ.
אֲנִי זֹכֶרֶת אֶת מִבְטָה
כְּשֶׁסִּפַּרְתִּי לָהּ.
יֹתֵר מִחֲמֻשִּׁים שָׁנָה עָבְרוּ
מֵאֵז שֶׁלֹּא בִקְשָׁתִי סְלִיחָה
כָּרְאוּ
עַל זֶה
וְעַל דְּבָרִים אֲחֵרִים.

←

2.

וְאוֹלֵי הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן
שֶׁאָמַר לְאֹמִי
כְּשֶׁאֶפְגַּשׁ אוֹתָהּ שָׁם,
אֶצֶּל הַצֶּלֶם הַמְּכֻסָּה
יִרְעֶה שְׁחִירָה מְכֻכֶּבֶת,
אוֹלֵי אֶצְלִיחַ לוֹמַר לָהּ
בְּאַמֶּת: תּוֹדָה אֲמָא.
הִיא תִשָּׂאֵל: עַל מָה?
שְׁסַרְקָתִי לָךְ אֶת הַצְמֻת מְדִי בִקָּר?
שִׁישְׁנָתִי עַל סֶף דָּלֶת פְּתוּחָה
כְּדִי שִׁיְהִיָּה לָךְ אוֹיֵר
כְּשֶׁהֵיית חוֹלָה בְּשַׁעֲלָת?
שְׁבִיית הָאֲבוֹת נִתְתִּי לָךְ כֶּסֶף
בְּלִי הֶרְבֵּה שְׂאֵלוֹת
כְּדִי לִשְׁכֹּר בַּלְשִׁים?
וְאֲנִי אֶעֱנֶה: גַּם עַל זֶה, אֲמָא,
וְאֵל תַּחֲשָׁבִי שִׁשְׁכַּחְתִּי.
אֲבָל בְּעֶקֶר עַל הָאֲמִץ.
בְּעֶקֶר.
עַל הָאֲמִץ שְׁלָךְ,
שְׁנִירָאָה לִי תַמִּיד כָּל-כֶּךָ לֹא נֹאוֹת,
כָּל-כֶּךָ מְגֻשָּׁם, כָּל-כֶּךָ מְבִישׁ, כָּל-כֶּךָ מְכַעֵר.

תבקשי סליחה

"תִּבְקְשִׁי סְלִיחָה", הִיתָה אִמִּי אוֹמֶרֶת
בְּעֵינַיִם חֲכָלִיּוֹת מִזַּעַם וְגַם
(עֲכָשׁוּ אֲנִי יוֹדַעַת) עֲלִבּוֹן.
שֶׁתִּקְתִּי בְּעֵקֶשְׁנוֹת מְבַהֶלֶת,
מִתְאַכְזֶרֶת (הַרְגָּשְׁתִּי)
מִכְאִיבָה (רַק עֲכָשׁוּ אֲנִי יוֹדַעַת הַיֵּטֵב).

אוֹלִי הִיא עוֹד מִצְפָּה.

על מה

הייתי נותנת הרבה כדי לדעת
על מה, בשם אלהים, התוכחתי עם אבי
במטבח הקטן בשכון ותיקי ההסתדרות
מוכנה לעלות על המוקד,
נשרפת מבפנים –
למען מה?

שסוציאליזם לא יפתר את הסבל של האדם כפרט?
שדוסטויבסקי משקר?
שנימוסים הם צביעות?

לא, את כל זה אני ממציאה עכשו,
כי בעצם אינני זוכרת בשום אופן
על מה התוכחנו שעות על שעות
מפחיתים את שעות השנה היקרות
צורחים זה על זה עד כלות,
בזעם ובאהבה גדולה.

✱

יִשְׁכְּנוּ קְרוֹבוֹת מְאֹד זֶה לָזֶה
וְהָיָא בְּקֶשֶׁה שְׁאֶעֱזֹר לָהּ לְחַשֵּׁב
בֶּן כַּמָּה הוּא הָיָה יָכוֹל לְהִיּוֹת עֹכֶשׂוֹ,
הָרִי יֵם לְמַדּוֹ בְּאוֹתָהּ הַפֶּתָה.

הָיָה לִי קֶשֶׁה קִצֵּת לַעֲזֹר לָהּ,
כִּי הֵילֵד שְׁלִי נִשְׁאָר בֶּן חֲמִשׁ-עֶשְׂרֵה
כְּמַעֲט תַּמִּיד. לְפַעֲמִים הוּא חוֹזֵר
לְהִיּוֹת בֶּן חֲמִשׁ, שׁוֹחָה בְּבִרְכָּה בְּזִרְעוֹתַי
כְּמוֹ צִפְרִידֵּי קִטְנָה
אוֹ מְכַסֶּה אֶת לְחֵי בְּנִשְׁיָקוֹת
בְּמִקְוֵי צְבוּרִיִּים.
לְפַעֲמִים הוּא חוֹזֵר לְשׁוּט בְּתוֹכִי
בְּחִפְשִׁיּוֹת,
מְאֻפֵּשֶׁר לִי לְמוֹת אֹתוֹ בְּחִשָּׂאִי.

באמצע דצמבר

בְּאִמְצַע דְּצִמְבֵּר, בֵּין הַמַּצְבוֹת,
בְּקֶעֶה בְּשָׁמַיִם חֲמָה חֲדָשָׁה
מְרַחֲבֵת נִחְיָרִים,
מְטַפֵּטֶפֶת אוֹרִים פּוֹשְׁרִים
כְּמוֹ מִשָּׁד מְתַפְקֵעַ,
נִמְעֶכֶת אֵלַי בְּעֵדְנָה,
מְלַקֶּקֶת וְיוֹנֶקֶת אֶת לֶחַי
הַלְחָה מְדַמְעוֹת.

ביום השנה

באתי לראות אם פרחו הרקפות כמדי שנה
בשני העציצים שהעמדתי על המצבה של הילד,
ומצאתי שהם נעלמו.

שוטטתי בין טורי המצבות,
בתקנה טפשית,
כמו התקנה למצא פתאם את הילד,
אבל החיים והשכל הישר מתקשים לרחם עלי.

– גונבים כאן כל הזמן, אמר לי השומר
והציע לנקות בתשלום את המצבה הנקיה.

אז הלכתי למוסקר לחדש את רשיון הרכב.
הבחור שהחליף לי את האגוז
דבר אתי במר לבו
על העול שהמדינה עשתה לעדות המזרח,
והקול שלי אמר לו שבשביל הכבוד צריך לעבד,
בלי לרחם.

כְּשֶׁהָאוֹיֵר מָלֵא

כְּשֶׁהָאוֹיֵר מָלֵא מֵתִים
אֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת לְנֶשֶׁם מְרֹב גְּעֻגּוּעִים

אֲבָל כְּשֶׁהָאוֹיֵר מִתְמַלֵּא אֶהְבֶּה
אֲבָל כְּשֶׁהָאוֹיֵר מִתְמַלֵּא אֶהְבֶּה

אֲנִי דוֹאָה עִם כָּל הָאָרֶץ
הַמְרַחֵבָה.

✱

לִילָה תָמִים לְטַפְתִּי אֶת גּוֹפֶךְ הַיְרוּי.
הֶצַג הָרָאָה שְׁלוֹשִׁים וּשְׁמוֹנֶה וְחֲמִשׁ
מָה שְׁמִבְחִינִתִי אָמַר שְׁאַתָּה חִי. חִי.
וְכֵכָה אֲנִי עוֹמְדָת שָׁם שְׁלוֹשִׁים שָׁנָה,
בְּאֶפְלוּלִית שֶׁל טָפוֹל נִמְרָץ,
מְלַטֶפֶת אֶת כָּל אֵיבָרֵי גּוֹפֶךְ שֶׁיֵּצְאוּ מִגּוֹפִי
וְאוֹמְרָת: שְׁלוֹשִׁים וּשְׁמוֹנֶה וְחֲמִשׁ
שְׁלוֹשִׁים וּשְׁמוֹנֶה וְחֲמִשׁ.

ערב חג

שוב מִפְּלֶצֶת הַחֹג
מִמְשָׁמֶשֶׁת לִי בַּמְקוֹמוֹת
הָכִי רַפִּים, הָכִי כּוֹאֲבִים,
טוֹרֶפֶת אֶת כָּל גּוֹזְלֵי לְבִי,
פוֹעֶרֶת מוֹלֵי אֶת לַע הַקֶּן.

✱

וּמִדּוּעַ אֲנִי מַעְדִּיפָה לֶאֱכֹל מֶרֶק
בְּכַף שְׁקִיצָה יְדִיתָה דּוֹמָה לְבִהָן
שֶׁל מִי שֶׁהִתְגַּרְשְׁתִּי מִמֶּנּוּ
לִפְנֵי יוֹתֵר מַעֲשָׂרִים שָׁנָה?

צילום ישן

בכֶּתֶה הַמְזֻמָּזֶמֶת, הַמְסֻמָּמֶת שְׁמֻמֹּן,
בֵּין רָאשִׁים שְׁמוּטִים, נוֹבְלִים
בְּשׁוּדָה הַקָּרֵב הַמִּתְמַשֵּׁן
שְׁאִין בּוֹ שׁוֹם סְכוּי לְנִצָּחוֹן –

שֶׁל מִי הַיָּד הַשְּׁמֻנְמָנָה הַזֹּאת,
עִם הָאֶצְבַּע שְׁנֻמָּתֶחַת לְתִקְרָה?
מִי פָּרִץ אֶל הַחֲזִית מִן הַשׁוּרָה?
מִי זֹאת הַמְנֻמָּשֶׁת
שְׁמֻת־אֲמָצֶת וּמִתְעַקֶּשֶׁת
וּמְאֹד דְּחוּף לָהּ
לְהִתְנַכֵּחַ עִם הַמּוֹרָה?

פיוט

שְׁקוּפִים, אוֹפְפִים,
מֵאֲזִינִים, לֹא עוֹנִים,
קִימִים אֶתְנוּ תְּמִיד
בְּלִילוֹת וּבִימִים
אֶהוּבֵינוּ הַחַיִּים
וְהַמֵּתִים.

"את עבד!"

"את עבד!", הכריזה פתאם אלמנת הציר הזקנה בחסר סבלנות
והזדקפה על כסא הגלגלים, לאחר שסיימה לספר לי
בחשיבות של "גראנד דאם"
מה התחדש בניו יורק, פריס וברלין.

התרוערתי אחרי ילדי שרצו וזחלו בשמחה
בסלון דירתה המפארת,
מתאמצת למנע מהם לשבר כוסות קריסטל,
לערבב קלפים ערוכים ל"פאסיאנס" על שלחן הזכוכית,
לזלזל המון פטיפורים, לזחל בין קרסליה הנפוחים,
מכניסה למקרר הענקי תבשילים שהכנתי לה,
שלא תצטרך להזמין אכל מוכן.

דבריה עוררו בי גחוק:
לא להפסיק את ההריונות – את הזכות הזאת
מרצוני החפשי קניתי,
אמנם בלי לבדק אם יש לי במה לשלם,
אבל בכונה ברורה למלא אחר התנאים,
גאה על אבירותי, המרתי על חיי,
מוכנה לשלם בקפה את כל מגעמי החיים
ואת כל חלומות ההצלחה של הורי.

ואת – חפשיה?! שאלתי אותה בלבי,
מעיפה מבט אל קמטי פимתה,
אל חורי העגילים שנפערו בתנוכיה,
אל שערה הדליל הצבוע,
מהדק אל ראשה בשורת מסרקות יקרים,
אל ערמת הזרנלים מניו יורק, פריס וברלין,
אל רגליה הנכות,

אַל הַדִּירָה הַמִּפְאָרֶת,
הַרִיקָה מֵאָדָם.

מִדּוּעַ, אִם כֵּן, חוֹזֶרֶת אֲנִי וְנִתְקַלֶּת
כְּמוֹ בְּשׁוּחָה
בְּ"אַתָּה עֶבֶד"?

הָאֵם לֹא צָדָקָה?
הָאֵם אֵין בִּי הַצָּרָה הַזֶּה,
לְהַגִּישׁ אֶת כָּלִי עַל צִלְחַת,
לְהִיּוֹת אֶסְקָפָה?

פזמון

כָּל אָדָם אוֹהֵב
בְּמַדְתּוֹ
שָׂנֵאתָן לוֹ
הַמּוֹדֵד.

כָּל אָדָם מוֹרֵד
בְּמַדְתּוֹ
שָׂגֵזֶר לוֹ
הַמּוֹדֵד.

כָּל אָדָם עוֹמֵד
בְּנִסְיוֹן
וּמִתְמוּדֵד
עִם מְדָתוֹ
שָׂמֵדֵד לוֹ
הַמּוֹדֵד.

המילים

המלים המכוצות, המסרבלות, שאז
לא הצלחתי לעקר מן החך:

עכשו הן יוצאות לי המון
המון כמו בועות סבון
מקיפות ועוטפות
בברדס ורד קליל
שמסתיר אותי
מן האמתית.

*

שִׁיר הוּא מְכָשִׁיר.
אִם הוּא פּוֹעֵל
הוּא מְאִיר וּמְחַשֵּׁיךְ,
מְקַפֵּיא וּמְפָשִׁיר.
בְּאֲתָרִים קוֹשִׁים, מְסַבְּכִים
הוּא מְפִיק חַיִּיכִים, צִחְקוֹקִים.
לְפַעֲמִים – אִם הוּא לֹא מְתַקְלָקֵל –
שִׁיר מְאֲתֵחֵל אֲנָשִׁים.

ולסיכום

ולסיום

הסיום מניח כרית קטנה, מלבנית,
על פני כל מה שקדם לו,
לוחץ, מכניס, מוציא את כל האויר
וחונק.

הפצה ראשית:

"בית עלים", רח' קרל נטר 3 תל-אביב, טלפונים: 03-5600360, 03-5663959